

Caracterul

Latura relațional-valorică a personalității

Cuvântul *character* provine din limba greacă și înseamnă pecete, semn.

Caracterul reprezintă totalitatea însușirilor psihice esențiale și stabile care se exprimă în valorile promovate și atitudinile omului în raport cu ceilalți, cu activitatea desfășurată, ori în raport cu sine.

Caracteristici:

- este dobândit
- vizează structura socio-morală a personalității
- se dezvoltă în faptele de conduită și în relațiile cu ceilalți
- exprimă moduri constante de conduită
- cunoscând trăsăturile de caracter putem prevedea comportamentul individului
- se formează pe parcursul vieții prin interiorizarea valorilor promovate de familie, instituții (școală, biserică etc.), grupul de prieteni etc.
- portretul psiho-moral al unei persoane poate fi conturat prin precizarea diferitelor trăsături de caracter

Trăsăturile de caracter reprezintă poziții ale subiectului față de cele din jur, un mod de a se raporta la evenimentele existenței sale în lume.

Aceste modalități de raportare se numesc *atitudini*.

Structura caracterului

Caracterul este alcătuit dintr-un ansamblu de **atitudini** și **trăsături voluntare**.

Atitudinile exprimă modalități de raportare față de anumite aspecte ale realității care implică reacții *afective, comportamentale și cognitive*.

Cele 3 tipuri de reacții nu corespund de fiecare dată.

La baza atitudinilor stă un set de valori care sunt interiorizate pe parcursul vieții.

Există 3 tipuri de atitudini:

- a) *Atitudini față de societate și față de ceilalți oameni*: sinceritatea, cinstea, altruismul, responsabilitatea, dar și egoismul, individualismul, lașitatea, lingușeala etc.
- b) *Atitudini față de activitatea desfășurată*: disciplina, hărnicia, inițiativa, conștiinciozitatea, dar și indisciplina, lenea, neglijența, dezorganizarea etc.
- c) *Atitudini față de sine*: modestia, încrederea în sine, demnitatea personală, spiritul autocritic, dar și aroganța, îngâmfarea, sentimentul inferiorității etc.

Caracterul nu este un simplu conglomerat de trăsături, ci este un ansamblu bine structurat. Trăsăturile se găsesc la toți indivizii, însă în proporții diferite.

Pe baza modelului piramidal al lui A. Maslow și de la modelul de personalitate al lui G. Allport, se poate acțui pentru fiecare individ o piramidă a caracterului.

G. Kelly propune câteva **particularități** ale caracterului:

- Unitatea caracterului se referă la nemodificarea caracterului în funcție de circumstanțe,
- Expresivitatea caracterului reprezintă dezvoltarea mai puternică doar a anumitor trăsături care definesc personalitatea,
- Originalitatea
- Bogăția - multitudinea relațiilor stabilite cu societatea, cu munca etc.
- Satornicia se referă la faptul că trăsăturile de caracter determină un comportament constant
- Plasticitatea reprezintă posibilitatea unor trăsături de caracter de a se modifica în funcție de apariția unor cerințe noi,
- Tăria de caracter este rezistența caracterului la unele acțiuni și convingeri contrare atitudinilor proprii.